

gjældende med Hensyn til Kjøbstæderne; thi denne Adskillelse i to Klasser fører ogsaa der Dødt med sig; der fødes en Adskillelse i Klasser, ogsaa i Kjøbstæderne, hvor der ikke er fjerneste Anledning eller Grund dertil. Fordi denne eller hin Gaandværker ved Sygdom eller af Mangel paa Kunder, eller fordi enkelte Kunder vare gaaede til en ny Gaandværker — nye Koste feie bedst — det ene Aar har en noget mindre Fortjeneste end det andet, skulde han derfor være en Mand, der var mindre dygtig, mindre retskaffen og have mindre Interesse for sit snevre Samfunds Anliggender end en Anden, der er heldigere stillet? Det kan jeg ikke begribe; min Erfaring taler afgjort derimod, og jeg har i saa Henseende ingen ringe Erfaring, idet jeg har boet i Kjøbstad i længere Tid af mit Liv. Det vil utvivlsomt vise sig overalt, at man, hvis vi gaa ind paa et Forslag af den Natur, som her foreligger, derved kun vil fremme Liv, Bevægelse og, hvad godt er paa det Omraade, Lovforslaget omhandler. Man har næret Frygt for, at Befolkningen vilde misbruge en saadan udvidet Bølgret til at vælge ensidigt; men jeg tror ikke, vi behøve at nære denne Frygt, og jeg tror allermindst, at vi af den Erfaring, vi have hentet her fra Følkethinget, kunne have nogenstomhelst Ret til at udtale den. Jeg tror snarere, at man kan sige, at man nu vælger ensidigt; jeg tror, man kan paastaa, at disse privilegerede Vælgere, hvad enten de ere til Sogneraad, Amtsraad eller Byraad, ofte ere i højeste Grad ensidige og mange Gange vælge efter besynderlige Theorier. Det har saaledes hændet ikke saa sjældent efter min Erfaring og efter de Meddelelser, jeg har modtaget, at disse privilegerede Vælgere for Exempel have sagt: Sa Du og Du har knurret over min Adfærd, gaa Du nu hen og gjør det bedre. Derom kan en lille Clique blive enig, naar den skal til at vælge, men ved almindelige Bølg kan man ikke blive enig derom; da ville Bølgterne tage mere almindelige Hensyn. Man har vel hørt sige, at de ikke ville tage mere almindelige Hensyn, men at de kun ville tage Hensyn til deres egen Fordel; de ville vælge Saadanne, der blot paalægge dem, som have Formue, Skat, hvorved de selv slippe fri; saa-

danne Uttringer have vi ogsaa hørt. Sa, hvis jeg hørte saadanne Uttringer, f. Ex. af en Kjøbenhavnsk Professor, som ikke kjendte til Menigmand paa Landet, eller af en Bønde paa Landet, som ikke kjendte til Menigmand i Kjøbstæderne, kunde jeg tilbøls forstaa, at de kom frem, men naar man hører disse Uttringer fremsatte af Mænd om de Medborgere, de leve iblandt, og paa hvis Retfærdighed og Retskaffenhed de se daglige Bidnesbyrd, ere saadanne Paastand mig aldeles uforstaaelige. Jeg tør ogsaa nære den Forvisning, at saadanne Paastand ikke kunne fremsættes af Nogen; der selv har ladet sig vælge til Folkerepresentant af de samme Mænd, til hvem der saaledes udtales Mektillid; thi det vilde være at domme sine egne Vælgere håardt. Jeg læste forleden i et Blad fra Norge en Sætning, som jeg har set gjengivet i et Blad her i Landet, og jeg skal tillade mig at gjentage den; den lyder saaledes: „Aldrig kommer den Dag i Norge — hvis vi i Tide ere retfærdne imod vore fattigere Medborgere — aldrig kommer den Dag, at Mænd med Kundskabens Magt eller Rigdommens Magt eller Retfærdighedens Magt eller Æstetiskhedens Magt — thi ogsaa den er Magt — ikke skulde kunne udøve nogen Indflydelse paa Husmændene og Arbejderne, naar han af Hjertet vil det; den Enkelte kan staa imod, men aldrig Mængden.“ Dette er sagt af en af de Mænd, der i Norge tage levende Del i de samme Bestræbelser for Udvikling af Frihed og Lighed, som Gudsfelov Mange her i Landet ogsaa gjøre, og naar vi blot forandre Ordet Norge til Danmark, tror jeg, vi fuldstændig kunne underskrive den samme Betragtning. Deri ligger en levende Aerkjendelse af den almindelige Bølgrets Gyldighed og Betsignelsen af dens

Rettelse.

Sp. 808, Lin. 16—21 f. o.: „om det end ikke . . . det ikke længere“, læs: „om det end kun i og for sig er en Uret imod Familiens Medlemmer, er det dog en Uretfærdighed i Sammenligning med den almindelige Lov. Naar ikke et Statsraadet vedbliver at fordrø, at der maa gjøres en saadan Uretfærdighed, naar det ikke længere“ o. s. v.